

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra En Overkomplet

Citation: Drachmann, Holger: "En Overkomplet", i Drachmann, Holger: *En Overkomplet*, udg. af Aage Schiøttz-Christensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1987, s. 234. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann13valshoot-idm140427078024192/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: En Overkomplet

over til Amerika. Men samtidig går her til sidst digterens natur definitivt over hans optugtelse – og nu synligt for enhver.

Da han har fået Adolf og hans Dorothea anbragt oppe på udvandrerdamperens dæk, kan han ikke lade være at glorificere det statuariske par, som de står deroppe i samme stilling, ragende op over mængden, fast omslynge – »store, stærke, naive Skikkelser begge to».

Store, stærke, naive skikkelser begge to! Her må den nutidige læser forstå at lægge det rette indhold i ordet *naiv* – og dermed forstå, at langtfra at være en advarsel for den opvoksende ungdom er de to skikkelser netop et forbillede for den.

Den, der siges at være således naiv, er ikke dermed karakteriseret som lettroende eller enfoldig, idet denne art af naivitet ikke har noget at gøre med brist i dømmekraft og intelligens. Det, ordet udtrykker, er en holdning til livet – netop den, som Drachmann mente var ved at forsvinde ud af de europæiske samfund til skade for deres livskraft og lykke.

For mennesker, der er naive som Adolf og Dorothea, er livet ikke et problem, som man forholder sig til i refleksion og tvivl; med sine glæder og sorger, sine sejre og nederlag er livet for disse naive et ubetinget gode, som man tager imod i umiddelbar tro på dets værdi og med fuld vilje til at bevare og øge dets indhold. Hos Oehlenschläger er bekæmperen af de livsfjendske jætter, guden Thor, således naiv, som også heltene i denne digters tragedier er det, og Schiller har i en berømt afhandling karakteriseret Goethe som naiv i den her fremdragne betydning af ordet (*Über naive und sentimentalische Dichtung* 1796).

I det brev til Erik fra Amerika, som bliver det ord til sidst, hvorefter alt det foregående skal dømmes, anser Adolf sin nye tilværelse som forbillede, ja frelse for den blodfattede og fortænkte slægt derhjemme:

... og naar saa Du og Dine Omgivelser er blevne rigtig forstandige, men ogsaa magte og blege af al den Læsning, saa sender vi jer vore Søner over; I kan tro, der er Kærne i dem [...] Jeg betragter vor Koloni herovre som en Planteskole, hvorfra Du og Dine Medarbejdere kan faa rigtig sunde Naturskud, rigtig kraftige Af-læggere til Eders Plantninger [...] Jo, jo! I laver en underlig Slægt sammen; men vi skal nok rekrutere den herovre fra ...